

tíðindablaðið

Útgevur: p/f sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

Politiskur- og fyrirtaksblaðstjóri: Krisjan Dahl

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen og Jóhann Mortensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Argjavegur 26
Postsmoga 76,
3800 Tórshavn
telefon 11820

Málini verða útsett

AV OG Á ber útvarpið tíðindir frá landsstýrisfundum. Vit hoyra um at eini tvey ella trí mál vóru fyrri á landsstýrisfundi í gjár. Og so koma tvey orðini frá útvarpsmann-ingini sum øll duga: Málini vórðu útsett til ein seinni fund.

ÁRINI FRÁ 1906 til 1928 vóru bert tveir flokkar á tingi. Hesir vóru sambandsflokkurin og sjálvstýrisflokkurin. Á tingi var ein endaleys togan millum hesar báðar flokkar øll hesi árin. Spurningurin, sum flokkarnir stríddust um, var ríkisfelagsskapurin. Skuldu vit hava meira ella minni sjálfstýri ella skuldu vit ikki.

TAÐ SIGST at hesi árin vórðu onnur mál ikki viðgjørd. Tey vórðu útsett. Útsett til næsta fund. Til næstu tingsetu o.s.fr. Millum manna varð tosað um, at á endanum á tinghúsinum átti at skelti at staðið við áskriftini: »Det er her sagerne udsættes til næste samling.« Men eftir at javnaðarflokkurin kom á ting í 1928 var spurningurin um skeltið ikki aktuelltur longur.

Í LÖTUNI er stóðan umleið tann sama sum í tíðarskeiðinum frá 1906 til 1928. Landsstýrisfundir verða hildnir, men málini verða útsett. 40 umsóknir frá einstaklingum og feløgum um innflutningsloyvir til skip liggja úti í Tinganesi. Men øll málini eru útsett og verða útsett av nýggjum ferð eftir ferð. Hópur av øðrum málum hava fingið somu lagnu.

Á TINGI er stóðan lítið øðrvísi. Vit hava í hesum valskeiðnum dømir

oddagrein

um, at mál eru framløgd í eini tingsetu, men ikki avgreidd á tingi fyrr enn tvær tingsetur seinni. Er hetta ikki heilt nýtt á Føroya Løgtingi? Og tingseturnar verða ongantíð lidnar. Eisini tað, at enda tingseturnar, verður hvørt ár útsett. Fyrst í einar tvær ella tríggjar vikur. Síðani í eina viku. So aftur í eina viku o.s.fr.

ALMENN stórv verða lýst leys við ávísari umsóknarfreist. Fólk senda umsóknir inn, men stórvini verða ikki sett fyrr enn fleiri mánadur seinni. Tey verða eisini útsett. Vit kunnu nevna studentaskúlan í Eysturoynni, eitt deildarleiðarastarv við ein skúla á Tvøroyri, starvið sum stjóri fyri almenna sjónvarpinum og fleiri onnur.

ALT VERÐUR útsett og øll skulu biða. Tey, sum hava umsóknir hjá landsstýrinum um innflutningsloyvir til skip, skulu biða. Tey, sum hava søkt almenn stórv, skulu eisini biða. Alt samfelagið skal biða. Og landsstýrið útsetir málini til næsta fund.

SKELTIÐ við áskriftini: »Det er her sagerne udsættes til næste samling«, er aftur aktuelt. Fyrr í hesi øldini sluppu vit undan skeltinum við tað at javnaðarflokkurin kom inn á ting og fekk broyting í soleiðis at fólksins áhugamál vórðu viðgjørd á tingi og ikki útsett til næstu tingsetu.

SKULU VIT sleppa undan skeltinum nú, má javnaðarflokkurin taka ábyrgdina og leiðsluna bæði á lögtingi og í landsstýrinum, men hetta má flokkurin fáa tykkara fulltrú til. Hana geva tit á valið sum stendur fyri framman.

Nordafar — Faroemar

Tað tykist mær í hvussu so er meira enn lógið, at Føroya Løgting idag ikki vil stuðla NORDAFAR, men glaðbeint stuðlar FAROMAR.

Faromar, sum stendur so langt frá Føroyingum, sum máni er frá jørðini, líka fjart og óveruligt er hetta tiltak fyri okkum. Eitt projekt, sum teir føroysku bankarnir eru partteigarar í, og sum teir ikki sjálvir vilja stuðla, ikki hava tiltrúgv til. Tað skal Føroya Løgting stuðla við 3,5 mill. og tað taka tit undir við.

Tað má vera nakað annað, sum stendur aftanfyri; livst so spyrst.

Men eitt er mær greitt — veðhaldið hjá lögtinginum er bert ein byrjan, og einki fæst fyri tað.

Sjálvstýrisflokkurin tekur undir við tiltakinum FAROMAR, men ikki við NORDAFAR, ein lovin politikkur.

Nú tað veruliga ræður um at verja tað, sum vert er at verja, og her hugsi eg um viðurskiptini við Grønland, nú verður kvett á stokkinum.

OG JAVNAÐARFLOKKURIN, sum annars hevur havt tað í skildri sinum »ARBEIÐI TIL ALLAR HENDUR Á SJÓGVÍ OG LANDI« er eisini ímóti at varðveita møguleikarnar við GRØNLAND.

Um hetta tiltak stóðar, verða nógvar hendur arbeiðsleysar, og nógvar familjur verða raktar av hesum.

Tíðin er ikki at niðurleggja, men at byggja upp; tað gera tit ikki við at fella NORDAFAR.

At málið verður kannað er í lagi, men verður tað av javnaðarflokkinum felt, verður torført framhaldið andi at skildra við »Arbeiði til allar hendur á sjógví og landi«, tí tá er tað bert eitt slagorð, ikki veruleiki.

Um so verður, at flokkurin ikki farmyvir vil verja og berjast fyri so nógvum arbeiðsplássum sum gjørligt her heima á landi og í Grønlandi við, so er stóðið undir flokkinum, um ikki burtur, so

politisk viðmerk- ing

viknað.

Hava verandi umboð okkara gloymt, hvør tað var, sum legði stóðið undir framhaldandi virki í Grønlandi.

Slóðarin mikli legði stóðið, og hansara gøtur skuldu gangast.

Kannið avgjørt viðurskiptini viðvíkjandi NORDAFAR, men kappið ikki á stokkinum.

Sverre Midjord

rættiliga óvintan um stóðuna, glaðbeintur ár um ár fyri friðar sakir hava verið við til jatta árligu 3-milj. upphæddina.

Vani bitur best, og von vóru vit mestsum við hesa árligu upphædd til Nordafar, sum ivaleyst mestsum mundi vera góðtíkin av fólkinum.

Tó fingi vit í fjør nakað av einum hvøkki yvir tær eykajáttanir, ið skuldu til skip við meira umframt til rakstur av stóðini. Tó var eisini hetta líkað igjøgnum, og stóðin lat upp sum vant.

Onkur maður á tingi hevur sýnt hug til at kanna roknskapirnar hjá Nordafar seinnu árin, men alt ov lítið er enn komið burtur hesum viðvíkjandi.

Eg skal vera tann seinasti at ivast í, at so frægt verður arbeitt sum tað nú einaferð kann haryviri um sumrarar. Men hetta er ikki nóg mikið, eftirsum ráverunegðirnar at virka burtur sigast at vera ov smáar.

Men ófatuligt er tað, at roknskapirnir fyri so almenn virki sum Nordafar ikki verða almannakunngjørdir. Var alt í lagi og vóru almennu áhugamálini vard sum best, skulu vit ikki ivast í, at

roknskapirnir høvdu verið almennir, eins og teir eru tað fyri tryggingarsambandið og aðrar landsstovnar.

Eingin skal leggja undir nakað óregluligt, men stýringin av Nordafar seinastu árinu eru á taluverð.

Hugaligari hevði tað verið, um almennigurin í samband við broyttu vinnutreytirnar hjá virkinum hevði fingið nakað at vita um, hvussu nóg vit skuldu av við til danir og normenn, tá hesir tóku seg burturur eins og um risastóru iløgurnar, sum vóru framdar í samband við umleggjan til rækjuvinnu, sum ivaleyst í stóran mun man hava verið viðvíkjandi til vánaligu figgarstöðu Nordafar's.

Eingin skal ivast í, at hesar iløgur gagnaðu ávisum skipum og sölufelagskapi frægari enn nakar hevði vágað sær at vænta — bert ikki Nordafar, sum, so stutt hetta stóð við, ikki á nakran hátt man hava fingið niðurskrivað hesar risailøgur í rimiligan mun.

Lat teir so bert nú varpa út um Føroya land, at frægtast fyri allar partar framvegis er, at Nordafar verður so privat so privat.

Føroyingar fáast næstan at trúgva, at grønlendingar ikki á nakran hátt vilja flættast við føroyskar politiskar myndugleikar, tá talan er um samvinnu landanna ímillum, eitt nú um Nordafar. Er hetta veruliga so, sum leiðsla Nordafars vil vera við, so man Nordafar eiga sín góða lut í hesum grønlenska illvilja mótmægis politisku myndugleikum okkara.

Tó munnu slík úttalislí helesur vera serprivatføroysk roynd til enn einaferð at fáa hitt almenna at leggja pening á broðið — hesuferð heilar 11 milj. — tó uttan at miðvís politisk ætlan skal verða aftanfyri veitingina.

Hetta kann sjálvsagt ikki standa við longur, men má politisk ábyrgd leggjast í øll okkara viðurskipti við grønlendingar. Skulu vit vegna Nordafar tingast við grønlendingar um ráveru, so skal hetta verða á politiskum stóði. Skulu vit tingast um føroyskt/grønlendskt ognarbyti av Nordafar, so skal eisini hetta gerast politiskt.

Ikki minst mugu vit taka til politiska viðgerð raksturinn av stóðini seinastu árinu, sum heilt fór av

Framhald á síðu 14

Nordafar gongur aftur

Øll vilja vit fjálga um útgerðar- og fiskivinnustøð okkara í Føroyingahavnini, men ósamd eru vit um, hvussu langt figgjargliga vælvildin skal røkka.

Felagið er av rætta privata slagnum, t.v.s. at almennigurin skal gjalda alt í rubb og stubb um talan er um hall. Hinvegin skal heilaga privata initiativið fáa ágóðan, um

raksturinn er frægari. Fyrtreytirnar fyri virkseminum skal hitt almenna eisini skapa, kosta hvat tað má.

Hoyrdu í útvarpinum um dagarnar, at landið stóð fyri 40, Fiskasølan fyri øðrum 40 og sjóvinnufeløg fyri seinastu 20 procentunum av peninginum aftanfyri Grønlendsfelagið, sum eigur hetta

danska felag, vit nevna Nordafar A/S.

Um hitt almenna av rettum eigur umboð í felagnum Nordafar veit eg ikki, men um so er, so er alt ov tilvildarlaga arborið. Almenna ábyrgdarkenslan mótmægis felag sum skilagóðan rakstri hevur seinastu árinu ikki verið til staðar øðrvísi enn so, at menn á tingi, einahelst